

Toelichting decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid

Lokale besturen hebben vanaf 2014 meer vrijheid om een eigen lokaal beleid vorm te geven. Tijdens de volgende bestuursperiode (2013-2018) zullen gemeenten dankzij het Planlastendecreet minder plan- en rapporteringsverplichtingen moeten vervullen. Sectorale plannen, zoals het cultuurbeleidsplan, worden afgeschaft en geïntegreerd in de lokale strategische meerjarenplanning.

Wat is de beleids- en beheerscyclus?

Het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010 betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de OCMW's en het ministerieel besluit van 1 oktober 2010 bepalen de nieuwe wijze waarop gemeenten de meerjarenplanning, het jaarlijkse budget en de jaarrekening vanaf 1 januari 2014 moeten opstellen. Door dit BBC-besluit worden de lokale besturen verplicht strategisch na te denken over de financiële aspecten van de beleidsvoering, maar evenzeer over de inhoudelijke planning, de uitvoering en de evaluatie.

De gemeenten zullen in de loop van 2013 verder worden ingelicht over de elektronische wijze waarop de meerjarenplanning, het jaarlijkse budget en de jaarrekening moeten worden ingediend.

Wat is het Planlastendecreet?

Het Planlastendecreet van 15 juli 2011 bepaalt de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen kunnen worden opgelegd aan lokale besturen (Vlaamse beleidsprioriteiten, lokale meerjarenplanning, subsidiëring, verantwoording). Het vermindert de plan- en rapporteringsverplichtingen aanzienlijk en geeft meer vrijheid aan de gemeenten om binnen de Vlaamse beleidsprioriteiten het eigen lokaal beleid vorm te geven (zie verder: punt 1).

Nieuw decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid

In het kader van het Planlastendecreet werd het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid vervangen door het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid. Het nieuwe decreet vertrekt van de krachtlijnen van de huidige regelgeving, maar geeft meer autonomie aan de gemeenten om een cultuurbeleid op maat te voeren.

Aan de hand van drie Vlaamse beleidsprioriteiten zal de Vlaamse Gemeenschap de steden en gemeenten ondersteunen bij de uitbouw van hun lokaal cultuurbeleid, met bijzondere aandacht voor de openbare bibliotheek en het cultuurcentrum. Dat veronderstelt in ieder geval de aanwezigheid van de nodige deskundigheid bij de respectieve instellingen.

De drie Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid zijn:

- 1° de gemeente voert een kwalitatief en duurzaam lokaal cultuurbeleid;
- 2° de gemeente organiseert een laagdrempelige bibliotheek, aangepast aan de hedendaagse behoeften;
- 3° de gemeente, opgenomen in de lijst van steden en gemeenten die als bijlage bij het decreet is gevoegd, organiseert een cultuurcentrum.

Elke beleidsprioriteit verwijst naar een werksoort: het gemeentelijk cultuurbeleid, de openbare bibliotheek en het cultuurcentrum. We bespreken de specifieke impact van het nieuwe decreet op elk van de werksoorten, naast de deelprioriteiten, wie erop kan intekenen en de subsidiëring (zie verder: punten 2, 3 en 4). Tot slot komt de participatie van lokale culturele actoren aan bod (zie verder: punt 5).

1. Algemene principes van het Planlastendecreet

a. Bekendmaking Vlaamse beleidsprioriteiten

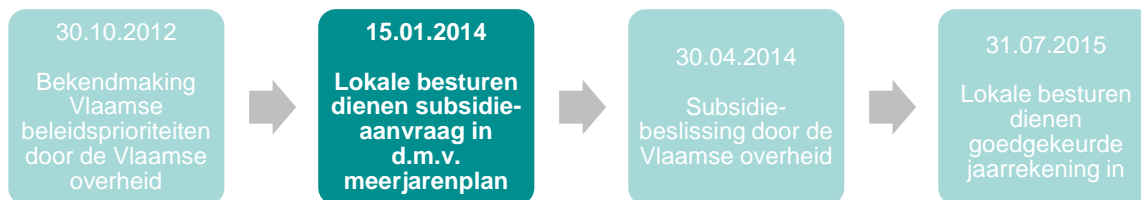

De Vlaamse Regering heeft op 30 oktober 2012 de Vlaamse beleidsprioriteiten en de subsidieregeling voor de komende lokale beleidscyclus¹ bekendgemaakt. Voor elk van de subsidieregelingen wordt de hoogte van de totale voorziene subsidie en de criteria voor de verdeling van die subsidie onder de gemeenten vermeld.

De Vlaamse Regering kan na drie jaar een evaluatie maken van de Vlaamse beleidsprioriteiten en van de subsidieregeling. De resultaten van deze evaluatie worden uiterlijk op 1 april 2016 bekendgemaakt. Ze gelden voor de laatste drie jaar van de lokale beleidscyclus, van 2017 tot en met 2019.

¹ Beleidscyclus van zes jaar die gekoppeld is aan de lokale bestuursperiode en die begint in het tweede jaar dat volgt op de lokale verkiezingen en eindigt op het einde van het jaar na de daaropvolgende verkiezingen (2014-2019).

b. Lokale besturen dienen subsidieaanvraag in door middel van een strategisch meerjarenplan

In plaats van diverse sectorale beleidsplannen, zoals het cultuurbeleidsplan, maken de gemeenten in de loop van 2013 één strategische meerjarenplanning op, waarin ze aangeven hoe ze op het lokale niveau invulling geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten. De gemeenten moeten aantonen dat ze bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning de lokale belanghebbenden en/of bevoegde adviesraden hebben betrokken.

Uiterlijk op 15 januari 2014 - of bij een evaluatie na drie jaar, op 15 januari 2017 - dient de gemeente de subsidieaanvraag in via de strategische meerjarenplanning die door de gemeenteraad werd goedgekeurd.

Bij de opmaak van de meerjarenplanning geeft de gemeente door het gebruik van deelrapportagecodes aan welke doelstellingen, actieplannen en acties zij plant in het kader van de diverse Vlaamse beleidsprioriteiten.

Vervolgens bezorgt de gemeente haar meerjarenplanning in het kader van het bestuurlijk toezicht digitaal aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Dit agentschap zal de relevante onderdelen van de meerjarenplanning intern verspreiden, zodat de betrokken sectorale administraties de subsidieaanvraag verder kunnen afhandelen. Zo zal het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen alle onderdelen ontvangen die door een gemeente aan de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal cultuurbeleid zijn gekoppeld.

c. Subsidiebeslissing door de Vlaamse overheid

Uiterlijk op 30 april 2014 brengt de Vlaamse Regering de gemeente op de hoogte van het al dan niet aanvaarden van de subsidieaanvraag en van de hoogte van het subsidiebedrag voor de komende zes jaar. De Vlaamse Regering kan de beleidsprioriteiten wel na drie jaar evalueren.

De effectieve toekenning van de subsidies is afhankelijk van de beschikbare kredieten op de Vlaamse begroting. Het subsidiebedrag wordt jaarlijks uitgekeerd in twee gelijke delen, uiterlijk op 30 juni en 30 november.

d. Lokale besturen dienen goedgekeurde jaarrekening in

Vanaf 2015, en vanaf dan uiterlijk op 31 juli van elk jaar, bezorgt de gemeente de jaarrekening van het vorige jaar, zoals die door de gemeenteraad is goedgekeurd, digitaal aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. In de jaarrekening geeft het gemeentebestuur aan welke activiteiten en prestaties werden verricht of effecten werden bereikt in het kader van de Vlaamse beleidsprioriteiten.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal opnieuw de relevante onderdelen van de meerjarenplanning intern verspreiden, zodat de betrokken sectorale administraties de rapportering en verantwoording kunnen nakijken.

e. Stopzetting en terugvordering van de subsidies

De Vlaamse Regering maakt uiterlijk drie maanden na de ontvangst van de rapportering bezwaar bij het gemeentebestuur als:

- het gemeentebestuur niet voldoet aan de rapporteringsverplichtingen,
- of als de rapportering manifest onduidelijk is,
- of wanneer het gemeentebestuur onvoldoende aantoont dat het de vooropgestelde doelstellingen heeft nagestreefd.

Het gemeentebestuur bezorgt, binnen twee maanden na ontvangst van het bezwaar, de Vlaamse Regering een aangepaste rapportering en/of een motiverende nota. De termijn kan door de gemeenteraad eenmalig verlengd worden met een maand.

Als uit de aangepaste rapportering of uit de bijkomende motivering blijkt dat de subsidie niet werd aangewend voor het doel waarvoor ze werd verleend, en meer bepaald dat de Vlaamse beleidsprioriteiten onvoldoende werden nagestreefd, keert de Vlaamse Regering verdere toegezegde subsidies niet uit en vordert ze reeds toegekende subsidies terug.

2. Vlaamse beleidsprioriteit voor het gemeentelijk cultuurbeleid

De gemeente voert een **kwalitatief en duurzaam lokaal cultuurbeleid**, met bijzondere aandacht voor

- gemeenschapsvorming
- cultuureducatie
- het bereiken van kansengroepen.

Deelrapportagecode =
LCBVBP01

Wie kan erop intekenen?

Om te kunnen intekenen op deze beleidsprioriteit, moet de gemeente of het samenwerkingsverband van gemeenten:

- 1° een coördinerende rol opnemen met betrekking tot het lokaal cultuurbeleid,
- 2° de lokale belanghebbenden betrekken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning,
- 3° minstens 0,8 euro per inwoner besteden aan ondersteuning van particuliere verenigingen en instellingen,
- 4° beschikken over een openbare bibliotheek en over een cultuurcentrum of een gemeenschapscentrum (*) met een beheersorgaan, conform de bepalingen van het Cultuurpact,
- 5° één keer per jaar (voor 1 mei) algemene beleidsrelevante gegevens ter beschikking stellen over het gemeentelijk cultuurbeleid in de vorm die de Vlaamse Regering bepaalt.

(*) Bepalingen voor een gemeenschapscentrum

Met het oog op cultuurparticipatie, gemeenschapsvorming en cultuurspreiding moet een gemeenschapscentrum beschikken over:

- 1° een polyvalente zaal van ten minste 200 m² of een schouwburg met ten minste 250 vaste of verankerbare zitplaatsen én een polyvalente zaal van ten minste 100 m², waarin de andere activiteiten dan de schouwburgactiviteiten kunnen plaatsvinden.
- 2° een totale oppervlakte van ten minste 100 m² aan tentoonstellingsruimte.
- 3° drie lokalen voor cultureel gebruik.

Er kan voor maximaal 20% worden afgeweken van het vereiste aantal vierkante meter, vermeld in 1° en 2° als de totale oppervlakte minimaal 300 m² bedraagt. Hiervoor moet de gemeente grondig motiveren hoe ze met haar culturele infrastructuur kan inspelen op de behoeften van de lokale bevolking.

De gemeente die of het samenwerkingsverband dat reeds gesubsidieerd wordt op basis van het decreet van 13 juli 2001 wordt geacht te voldoen aan deze bepalingen.

Subsidiebedrag

De gemeente die of het samenwerkingsverband dat **reeds gesubsidieerd** wordt op basis van het decreet van 13 juli 2001, behoudt het geïndexeerde bedrag 2013.

Een gemeente die **nog niet gesubsidieerd** wordt, kan aanspraak maken op een forfaitaire enveloppensubsidie van:

- 56 000 euro per jaar per gemeente (of samenwerkingsverband) vanaf 10 000 inwoners, aangevuld met een subsidie van 1 euro per inwoner
- 28 000 euro per jaar per gemeente (of samenwerkingsverband) met minder dan 10 000 inwoners, aangevuld met een subsidie van 1 euro per inwoner (geïndexeerd vanaf 2014)

De enveloppensubsidie van de gemeente die voor haar gemeentelijk cultuurbeleid een structurele subsidie heeft ontvangen van de provincie, wordt verhoogd met het bedrag dat de provincie in 2011 heeft toegekend.

De uitbetaling en de verantwoording van de subsidie vindt u in punt 1.

Een gemeente die voor het eerst in 2014 wenst in te tekenen op de Vlaamse beleidsprioriteit voor het gemeentelijk cultuurbeleid, neemt best al in de loop van 2013 contact op met de domeinverantwoordelijke voor het gemeentelijk cultuurbeleid.

Katia De Vos | 02 553 41 97 | katia.devos@cjsm.vlaanderen.be

3. Vlaamse beleidsprioriteit voor de openbare bibliotheek

De gemeente organiseert een **laagdrempelige bibliotheek, aangepast aan de hedendaagse behoeften**.

De gemeente beschikt over een openbare bibliotheek die

Deelrapportagecode =
LCBVBP02

- de cultuureducatie en de leesmotivatie stimuleert,
- inzet op de bevordering van e-inclusie bij moeilijk bereikbare doelgroepen en op de verhoging van informatiegeletterdheid en mediawijsheid,
- inzet op een aangepaste dienstverlening voor personen met beperkte mobiliteit en voor moeilijk bereikbare doelgroepen op cultureel, educatief en sociaaleconomisch gebied,
- inzet op samenwerking met onderwijsinstellingen.

Wie kan erop intekenen?

Om te kunnen intekenen op deze beleidsprioriteit, moet de openbare bibliotheek:

- 1° inspelen op maatschappelijke uitdagingen zoals de digitalisering van de samenleving,
- 2° een onafhankelijk en pluriform informatieaanbod ter beschikking stellen, breed en zorgvuldig samengesteld, aangepast aan de behoeften van het doelpubliek en in een niet-commerciële omgeving,

- 3° een online-catalogus aanbieden vanuit een bibliotheekstelsel, gebaseerd op de gegevens van het centraal bibliografisch achtergrondbestand Open Vlacc,
- 4° de raadpleging in de bibliotheek van alle informatiedragers en de uitlening van materialen en bestanden zo laagdrempelig mogelijk maken, in het bijzonder voor moeilijk bereikbare doelgroepen en voor mensen met een beperkt inkomen,
- 5° een optimale publieke dienstverlening garanderen op klantvriendelijke uren,
- 6° van de middelen, bestemd voor de aankoop van gedrukte materialen, jaarlijks minstens 75 procent van het vastgestelde budget besteden aan Nederlandstalige publicaties,
- 7° één keer per jaar (voor 1 mei) algemene beleidsrelevante gegevens ter beschikking stellen over de openbare bibliotheek in de vorm die de Vlaamse Regering bepaalt.

De gemeente die of het samenwerkingsverband dat reeds gesubsidieerd wordt op basis van het decreet van 13 juli 2001 wordt geacht te voldoen aan deze bepalingen.

Subsidiebedrag

De gemeente die of het samenwerkingsverband dat **reeds gesubsidieerd** wordt, behoudt het geïndexeerde bedrag 2013.

Een gemeente die **nog niet gesubsidieerd** wordt, kan aanspraak maken op een forfaitaire enveloppensubsidie van:

- 56 000 euro per jaar per gemeente met minder dan 10 000 inwoners
- 6,5 euro per jaar per inwoner voor gemeenten (of samenwerkingsverband) vanaf 10 000 inwoners (geïndexeerd vanaf 2014)

De gemeente of het samenwerkingsverband van gemeenten die met haar openbare bibliotheek participeert aan het interbestuurlijk project Bibliotheekportalen dat door Bibnet wordt ontwikkeld en dat aan het publiek een uniforme toegang biedt tot de collectie van alle Vlaamse openbare bibliotheken, ontvangt jaarlijks een subsidie van 0,17 euro per inwoner van de gemeente.

De uitbetaling en de verantwoording van de subsidie vindt u in punt 1.

Een gemeente die voor het eerst in 2014 wenst in te tekenen op de Vlaamse beleidsprioriteit voor de openbare bibliotheek, neemt best al in de loop van 2013 contact op met de domeinverantwoordelijken voor de bibliotheken.

Maarten Vandekerckhove | 02 553 42 29 | maarten.vandekerckhove@cjsm.vlaanderen.be
Wouter Van den Driessche | 02 553 41 18 | wouter.vandendriessche@cjsm.vlaanderen.be

4. Vlaamse beleidsprioriteiten voor het cultuurcentrum

De gemeente, opgenomen in de lijst van steden en gemeenten die als bijlage bij het decreet is gevoegd, organiseert een **cultuurcentrum**.

Deelrapportagecode =
LCVBVP03

De gemeente beschikt over een cultuurcentrum dat

- een eigen culturaanbod met een lokale en regionale uitstraling realiseert dat inspeelt op de vragen en behoeften van diverse bevolkingsgroepen en aandacht heeft voor een spreiding van en wisselwerking met gezelschappen die door de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd of ondersteund,
- actief ondersteuning biedt aan amateurkunsten en (sociaal-)culturele verenigingen,
- inzet op een aangepast aanbod van kunst- en cultuureducatie in samenwerking met relevante actoren.

Wie kan erop intekenen?

Om te kunnen intekenen op deze beleidsprioriteit moet een gemeente, opgenomen in de lijst, alleen of in een samenwerkingsverband:

- 1° een eigen aanbod realiseren met een regionaal relevante staalkaart van allerlei cultuuruitingen, complementair aan de lokale en regionale behoeften, en de receptieve werking ondersteunen
- 2° beschikken over voldoende infrastructuur (*), naargelang van de indeling in een categorie
- 3° één keer per jaar (voor 1 mei) algemene beleidsrelevante gegevens ter beschikking stellen over het cultuurcentrum in de vorm die de Vlaamse Regering bepaalt.

(*) De infrastructuurnormen zijn ongewijzigd overgenomen uit het decreet van 13 juli 2001.

De gemeente die of het samenwerkingsverband dat reeds gesubsidieerd wordt op basis van het decreet van 13 juli 2001 wordt geacht te voldoen aan deze bepalingen.

Subsidiebedrag

De gemeente die **reeds gesubsidieerd** wordt, behoudt het geïndexeerde bedrag 2013.

Een gemeente die **nog niet gesubsidieerd** wordt, kan aanspraak maken op een jaarlijkse forfaitaire enveloppensubsidie van:

- 400 000 euro per cultuurcentrum ingeschaald in de categorie A
- 210 000 euro per cultuurcentrum ingeschaald in de categorie B
- 130 000 euro per cultuurcentrum ingeschaald in de categorie C (geïndexeerd vanaf 2014).

Als de subsidie waarop de gemeente in 2013 recht had, lager ligt dan het nieuwe subsidiebedrag, kan de gemeente aanspraak maken op het hoogste subsidiebedrag.

De enveloppensubsidie van de gemeente die voor haar cultuurcentrum een structurele subsidie heeft ontvangen van de provincie, wordt verhoogd met het bedrag dat de provincie in 2011 heeft toegekend.

De uitbetaling en de verantwoording van de subsidie vindt u in punt 1.

Een gemeente, opgenomen in de lijst, die voor het eerst in 2014 wenst in te tekenen op de Vlaamse beleidsprioriteit voor het cultuurcentrum, neemt best al in de loop van 2013 contact op met de domeinverantwoordelijken voor de cultuurcentra.

Andy Vandervoort | 02 553 42 17 | andy.vandervoort@cjsm.vlaanderen.be
Christine Van de Steene | 02 553 42 61 | christine.vandesteene@cjsm.vlaanderen.be

5. Lokale participatie

De gemeente moet de volgende culturele actoren bij de organisatie van inspraak en participatie betrekken:

- alle culturele organisaties en instellingen, private en publieke,
  - die het Nederlandstalige culturele leven bevorderen
  - die werken met vrijwilligers of met professionele beroepskrachten
  - die een werking ontplooiën op het grondgebied van de gemeente
- deskundigen op het vlak van cultuur die het Nederlandstalige culturele leven bevorderen en die in de gemeente wonen.

De gemeente kan deze actoren op twee manieren betrekken in het cultuurbeleid:

- door de oprichting van één gemeentelijke raad, met adviserende bevoegdheid over alle culturele materies voor de hele gemeente
- door de oprichting van sectorale deelraden met adviserende bevoegdheid over hun sectorale materie voor de hele gemeente. Vertegenwoordigers van elke deelraad vormen daarnaast een overkoepelende gemeentelijke raad met adviserende bevoegdheid over de grote lijnen van het gemeentelijk cultuurbeleid.

Meer informatie vindt u in de artikels 52 tot en met 58 van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid. Deze artikels zijn vanaf 1 januari 2013 van toepassing. Daarnaast mag de gemeente evenmin uit het oog verliezen dat gemeenteraadsleden en leden van het college van burgemeester en schepenen geen stemgerechtigd lid kunnen zijn van een adviesorgaan. (artikel 200, §4 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005)

6. Meer informatie

Op de volgende websites vindt u bijkomende informatie over de beleids- en beheerscyclus, het Planlastendecreet en/of het nieuwe decreet Lokaal Cultuurbeleid.

Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen

www.sociaalcultureel.be

Bestuurszaken

Omzendbrief BZ/2012/3 van 26 oktober 2012 betreffende de vermindering van de plan- en rapporteringsverplichtingen: bekendmaking van de Vlaamse Beleidsprioriteiten.

http://www.bestuurszaken.be/sites/bz.vlaanderen.be/files/omzendbrief_BZ20123_20121026.pdf

<http://binnenland.vlaanderen.be/bbc>.

LOCUS vzw: het steunpunt voor het lokaal cultuurbeleid

www.locusnet.be

Bibnet vzw: projectorganisatie voor de ondersteuning en de uitbouw van de digitale bibliotheek in Vlaanderen

www.bibnet.be

VVBAD vzw: Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief en Documentatie, belangenbehartiger van de bibliotheeksector

www.vvbad.be

VVC vzw: Vereniging Vlaamse Cultuur- en Gemeenschapscentra, belangenbehartiger van de cultuurcentra

www.cultuurcentra.be